

MOKYTOJŲ DALYVAVIMO INTERNETINIUOSE KURSUOSE SKATINIMAS SIŪLANT JŲ POREIKIUS ATITINKANČIĄ PAGALBĄ

„TeachUP“ politikos eksperimento duomenys

Autorė Katja Engelhardt, redaktorius Alexas Kirchbergeris.

IŠŠŪKIAI

Keičiantis tendencijoms visuomenėje ir vykstant švietimo reformoms, mokytojai, dirbdami su mokiniais, kiekvieną dieną susiduria su vis naujais iššūkiais. Todėl jiems reikia suteikti daugiau su kasdieniu jų darbu susijusių profesinio tobulinimosi galimybių, kurias jie galėtų lanksčiai derinti su savo tiesioginiu darbu. Galimas sprendimas – internetiniai mokymo(si) kursai. Tačiau turimais duomenimis, tik 36 procentai EBPO šalių mokytojų dalyvauja internetiniuose mokymuose (EBPO, 2019). Be to, tokių mokymų baigimo procentas dažnai būna nedidelis.

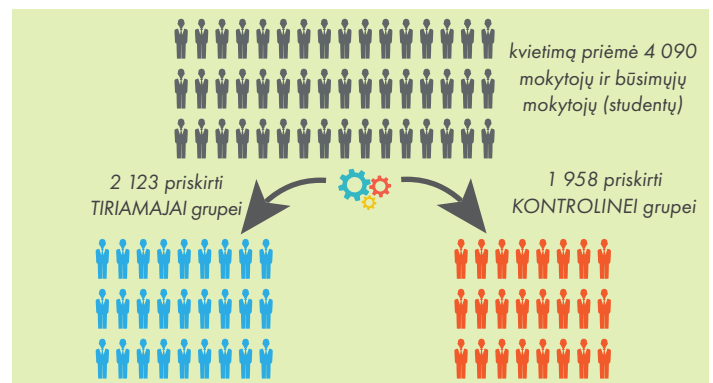
IŠBANDYTAS SPRENDIMAS

„TeachUP“ projekto metu buvo išbandytas galimas sprendimo būdas, ieškant atsakymo kaip padėti mokytojams sėkmingai mokytis internetu: **jų poreikius atitinkančios pagalbos teikimas, siunčiant elektroninius laiškus su suasmenintais patarimais ir siūlant tiesioginę pagalbą.** Šios priemonės buvo siūlomos tik tiems mokymų dalyviams, kuriems galimai reikėjo pagalbos. Tyrimo metu buvo keliamas toks klausimas:

INTERVENCIJA

ar tokia **dalyvių poreikius atitinkanti pagalba** skatina mokytojų ir būsimų mokytojų **dalyvimą internetiniuose mokymuose?** ir **sėkmingą jų baigimą?**

REZULTATAS

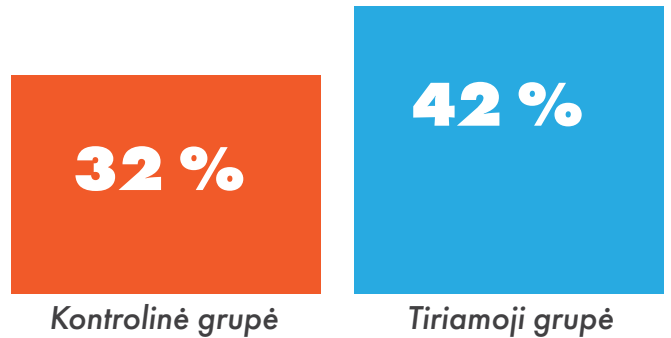
1 pav. „TeachUP“ kontrolinės atsitiktinės imties tyrimo struktūra

TYRIMO STRUKTŪRA

1. Dešimtyje šalių (Austrijoje, Vengrijoje, Graikijoje, Estijoje, Maltoje, Lietuvoje, Portugalijoje, Ispanijoje, Slovakijoje, Turkijoje) atsitiktinai parinktos mokyklos ir pirminio mokytojų rengimo įstaigos.
2. Mokytojai ir studentai buvo pakviesti dalyvauti keturiuose internetiniuose kursuose, kuriuose buvo nagrinėjamos formuojamojo vertinimo, personalizuoto mokymosi, mokymosi bendradarbiaujant ir kūrybiško mąstymo temos.
3. Kvietimą priėmė 4 090 mokytojų ir studentų (= „TeachUP“ imtis).
4. Jie buvo atsitiktinai suskirstyti į tiriamąją ir kontrolinę grupes.
5. Tiriamajai grupei priskirti mokytojai ir studentai, kuriems galimai reikėjo pagalbos, gavo jų poreikius atitinkančios pagalbos pasiūlymą.

PAGRINDINIAI REZULTATAI

- Dėl **dalyvių poreikius atitinkančios pagalbos pasiūlymo** tikimybė, kad į mokymus užsirašę mokytojai baigs mokymus, padidėjo 10 procentinių punktų. Šis poveikis statistiškai reikšmingas.
  - Tai daug žadantis rezultatas politikos kūrėjams, ieškantiems veiksmingų būdų išnaudoti internetinių kursų galimybes.
- Dėl **dalyvių poreikius atitinkančios pagalbos pasiūlymo** tikimybė, kad į mokymus užsirašę studentai baigs mokymus, padidėjo tik tada, jeigu jie anksčiau buvo dalyvavę internetiniuose mokymuose (pavyzdžiui, per pastaruosius trejus metus per metus baigė daugiau nei vienus internetinius mokymus).
- Nepastebėta jokio poveikio Turkijos mokytojams ir studentams.
  - Taigi suteikta dalyvių poreikius atitinkanti pagalba buvo veiksminga. Bet kodėl? Ir kodėl ji nepadarė poveikio visiems?

2 pav. Bendras poveikis mokymų baigimui mokytojų tarpe

TEACHUP PAGALBOS PRIEMONĖS

Teikiant **dalyvių poreikius atitinkančią pagalbą** buvo siunčiami devyni skirtingi suasmeninti el. laišukai. Šiuose laišukuose buvo pateikiama patarimų ir nurodomi ištekliai, kad mokymų dalyviui būtų lengviau tose srityse, dėl kurių ir buvo atsiųstas suasmenintas el. laiškas (pavyzdžiui, patarimai, kaip užbaigti darbą, ir nuorodos, kur rasti pagalbos tiems, kurie likus 2 dienoms iki termino pabaigos dar nepateikė savo darbo) ir pasiūlymas vėliau suteikti pagalbos tiesiogiai, jeigu reikėtų.

Bendras dalyvių poreikius atitinkančios pagalbos poveikis grįstas dviem skirtingomis priemonėmis:

- dalyvių poreikius atitinkančios pagalbos pasiūlymu, teiktu pagal dalyvių profilius, atsižvelgiant į informaciją, kuri prieš prasidedant mokymams buvo pirminė apklausa surinkta iš mokytojų ir studentų (pavyzdžiui, žemos skaitmeninės kompetencijos, jokios ankstesnės dalyvavimo internetiniuose mokymuose patirties, žemi lūkesčiai baigti mokymus);
- dalyvių poreikius atitinkančiu pagalbos pasiūlymu, teiktu atsižvelgiant į mokymų metu platformoje atliktus veiksmus. Tokie el. laišukai buvo siunčiami tik 2, 3 ir 4 mokymų metu.

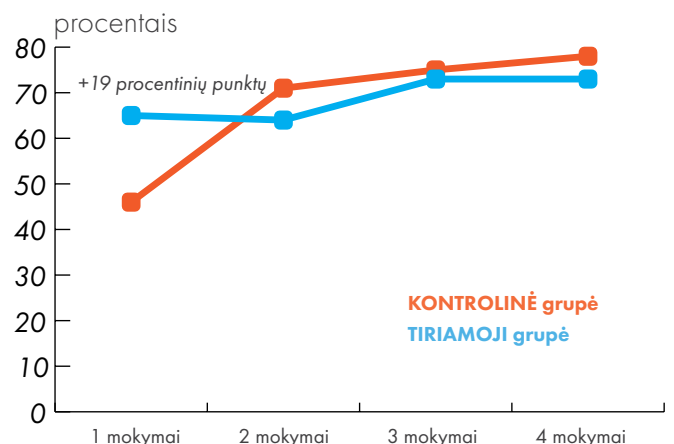
Kaip tai veikė?

Dėl pagalbos pasiūlymų, pateiktų atsižvelgiant į dalyvių profilius, tikimybė, kad mokytojai baigs pirmuosius mokymus, padidėjo.

Remiantis pirminės apklausos informacija, buvo laikoma, kad galimai pagalbos reikia apie 38 procentams 1, 2 ir 3 mokymų dalyvių (ketvirtuosiuose mokymuose – 54 procentams dėl atnaujintų kriterijų).

Dėl pagalbos pasiūlymų, teiktų atsižvelgiant į dalyvių profilius, tikimybė, kad tie tiriamajai grupei priklausantys mokytojai, kurie pradėjo pirmuosius mokymus, juos ir baigs, padidėjo. Pagalbos pasiūlymas turėjo didžiulį poveikį pirmuose mokymuose.

Tačiau pagalbos pasiūlymas neturėjo jokio poveikio 2, 3 ir 4 mokymų baigimui. Tai galima paaiškinti tuo, kad natūralus šių trijų mokymų baigimo koeficientas ir taip buvo labai didelis, todėl buvo mažiau galimybių, kad **dalyvių poreikius atitinkanti pagalba** turės poveikį.

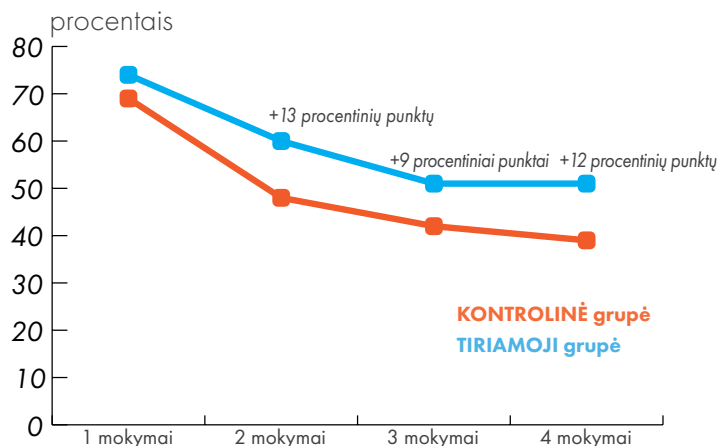
3 pav. Dalyvių poreikius atitinkančios pagalbos poveikis mokymų baigimui

Dėl pagalbos pasiūlymo, pateikto atsižvelgiant į veiksmus mokymų platformoje, padidėjo tikimybė, kad mokytojai pradės 2, 3 ir 4 mokymus.

Vienu ar kitu antrųjų, trečiųjų ir ketvirtųjų mokymų metu buvo laikoma, kad daugiau nei 90 procentų tiriamajai grupei priklausančių mokytojų galimai reikia pagalbos, iš esmės dėl to, kad po 5 dienų jie nepradėjo mokymų. Dėl visiems tiriamajai grupei priklausantiems dalyviams, nepradėjusiems mokymų po 5 dienų, nusiųsto suasmeninto el. laiško su priminiu ir tolesnės pagalbos pasiūlymu, tikimybė, kad mokytojai pradės mokymus, padidėjo.

Šis suasmenintas el. laiškas su priminiu paskatino mokytojus pradėti 2, 3 ir 4 mokymus. Priešingu atveju jie galimai to nebūtų padarę. Mokytojai, pradėję mokymus po to, kai gavo suasmenintą priminimą, vidutiniškai turėjo mažiau dalyvavimo internetiniuose mokymuose patirties.

Kitų el. laiškų, išsiųstų atsižvelgiant į veiksmus mokymų platformoje, poveikis buvo nedidelis, o kai kurie laišakai buvo siunčiami retai.

4 pav. Dalyvių poreikius atitinkančios pagalbos poveikis mokymų pradėjimui

KAIP VEIKĖ DALYVIŲ POREIKIUS ATITINKANČIOS PAGALBOS PASIŪLYMAS?

Kai kuriuose suasmenintuose el. laiškuose taip pat buvo siūloma rezervuoti laiką tiesioginiam pokalbiui internetu su dalyvių poreikius atitinkančios pagalbos specialistu. Šį pasiūlymą priėmė labai mažai mokytojų ir studentų (iš viso 57), taip pat nedaugelis atsakė į bendresnį pagalbos pasiūlymą, pateiktą visuose suasmenintuose el. laiškuose. Vis dėlto **dalyvių poreikius atitinkanti pagalba** poveikį turėjo.

Neįmanoma tiksliai pasakyti, kaip iš tikrųjų veikė dalyvių poreikius atitinkanti pagalba, tačiau kokybiniai įrodymai iš, pavyzdžiui, šalių dialogo laboratorijų diskusijų grupių¹ rodo, kad skirtingą poveikį skirtingiems dalyviams darė keli veiksniai:

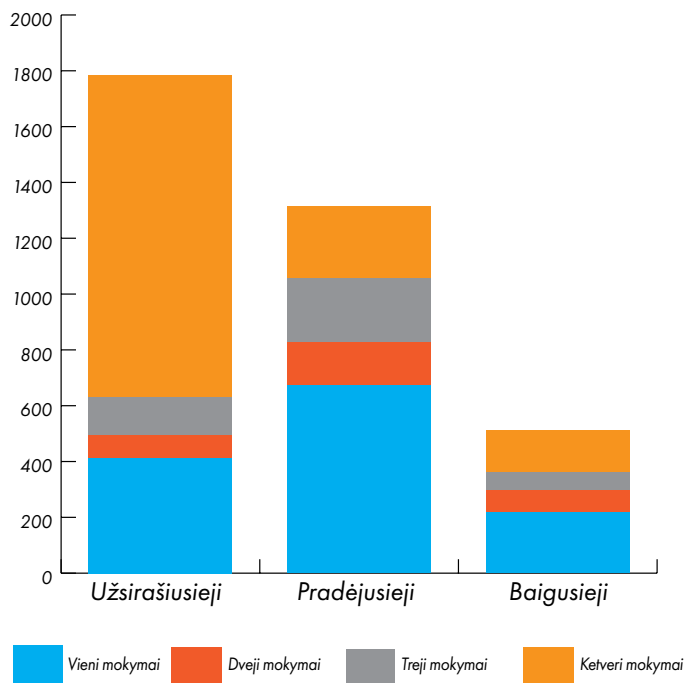
1. jausmas, kad „**esi stebimas**“: tai, kad mokymų dalyviai gavo el. laiškus, aiškiai atitinkančius jų situaciją, leido jiems pasijusti stebimiems ir galvoti, kad jeigu netęs mokymų arba jų nebaigs, tai neliks nepastebėta;
2. veikė kaip **paskatinimas**: pagalba paprasčiausiai galėjo veikti kaip priminimas ir paskatinimas padaryti tam tikrus dalykus, apie kuriuos dalyvis pamiršo, pavyzdžiui, pradėti mokymus, skirti laiko mokymams arba pagalvoti, kaip sėkmingai tęsti mokymus;
3. veikė kaip **pagalba**: taip pat tikėtina, kad dalyvių poreikius atitinkanti pagalba iš tikrųjų atitiko dalyvių, su kuriais buvo susisiekta, klausimus ir poreikius.

¹ Siekiant papildyti kiekybinę analizę, trijų susitikimų (šalių dialogo laboratorijų) metu kiekvienoje eksperimentiniame tyrime dalyvavusioje šalyje buvo surinktas kokybinis pagrindinių suinteresuotųjų šalių grįžtamasis ryšys. Jis apibendrinamas „Šalių dialogo ataskaitoje“.

MOKYMŲ DALYVIŲ SKAIČIUS

Natūralus mokymų baigimo koeficientas (t. y. baigimo koeficientas, pastebėtas kontrolinėje grupėje) sukuria kontekstą, iš kurio galima geriau suprasti **dalyvių poreikius atitinkančios pagalbos** poveikį. Kontrolinei grupei jos poreikius atitinkanti pagalba nebuvo siūloma. Iš dešimties šiai grupei priklausančių mokytojų ir studentų septyni pradėjo bent vienus mokymus, o maždaug trys bent vienus baigė.

Užsirašiusių į mokymus pradėjimo koeficientas nuo pirmųjų iki ketvirtųjų mokymų gerokai sumažėjo (atitinkamai 58 ir 20 procentų), o pradėjusių mokymus baigimo koeficientas ištiesai didėjo nuo 48 procentų pirmuosiuose mokymuose iki 75 procentų ketvirtuosiuose mokymuose.

5 pav. Dalyvavimo „TeachUP“ mokymuose tendencijos (absoliutūs skaičiai tik kontrolinėje grupėje)

Kodėl? Šiuos rezultatus galima paaiškinti tuo, kad tik „patys taip nusprendę“ asmenys pradėjo 2, 3 ir 4 mokymus.

Kadangi natūralus baigimo koeficientas ir taip buvo gana aukštas, dalyvių poreikius atitinkanti pagalba nebegalėjo turėti daugiau įtakos dalyvavimui mokymuose.

KODĖL DALYVIŲ POREIKIUS ATITINKANČIOS PAGALBOS PASIŪLYMAS NETURĖJO POVEIKIO TURKIJOJE?

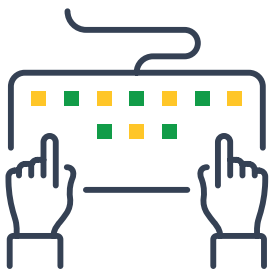
Iš eksperimentinio tyrimo rezultatų neįmanoma išskirti aiškių priežasčių, kodėl **dalyvių poreikius atitinkanti pagalba** neturėjo poveikio Turkijos studentams ir mokytojams. Tai galima paaiškinti galimai reikšmingais dalyvių profilių skirtumais, dalyvavimu mokymuose ir galimais dalyvių poreikius atitinkančios pagalbos taikymo skirtumais.

- 1. Dalyvių profiliai.** Turkijos mokytojai ir studentai apskritai turėjo mažiau dalyvavimo internetiniuose mokymuose patirties, labiau tikėjosi formalaus „TeachUP“ pažymėjimo pripažinimo, jų anglų kalbos žinios buvo ne tokios geros, mažiau dalyvių buvo įgiję magistro laipsnį. Mažiau Turkijos studentų turėjo interneto prieigą ir geros kokybės interneto ryšį ugdymo įstaigoje arba namuose.
- 2. Dalyvavimas mokymuose.** Natūralus mokymų baigimo koeficientas tarp Turkijos mokytojų ir studentų siekė atitinkamai 22 ir 12 procentų. Jis gerokai mažesnis nei ES natūralus mokymų baigimo koeficientas, kuris siekė 32 procentus. Panašu, kad žemesnį baigimo koeficientą tarp Turkijos mokytojų lėmė ryškus pradėjimo koeficiento sumažėjimas nuo 60 procentų pirmuosiuose mokymuose iki 19 procentų ketvirtuosiuose mokymuose. Vis dėlto trijų iš keturių mokymų baigimo koeficientas tarp mokymus pradėjusių Turkijos mokytojų buvo didesnis nei tarp ES mokytojų.
- 3. Dalyvių poreikius atitinkančios pagalbos taikymas.** Galimas dalyvių poreikius atitinkančios pagalbos poveikis galėjo sumažėti dėl to, kad mokymai Turkijoje buvo vykdomi šiek tiek kitaip. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad mokymų moderatorius buvo ypač aktyvus ir patyręs. Taip pat negalima neįvertinti ir to, kad Turkijoje kontrolinė ir tiriamoji grupės buvo iš dalies susimaišiusios.

KA SUŽINOJOME PROJEKTO TEACHUP METU?

Išnagrinėjus „TeachUP“ tyrimo rezultatus, galima apibrėžti tris pagrindines rekomendacijas mokytojų ugdymui ir politikos kūrimui:

- **Siųskite suasmenintas žinutes**

Labai tikėtina, kad žinučių suasmeninimas buvo labai svarbus poveikiui, kurį dalyvavimui mokymuose padarė žinutės. Todėl šis rezultatas reiškia, kad į žinutes įtraukiant dalyvio profilio ir pažangos informaciją greičiausiai bus pasiekiami

teigiamų rezultatų, susijusių su dalyvavimu mokymuose ir jų baigimu. Žinučių suasmeninimas neturi būti sudėtingas procesas, kuriam reikia surinkti daug duomenų. Kitaip tariant, „TeachUP“ tyrimo duomenys nerodo, kad reikia labai daug asmeninti, kad būtų pasiekti užfiksuoti rezultatai.

- **Susisiekite su atsiliekančiais**

„TeachUP“ rezultatai rodo, kad susisiekimas su tais, kurie dar nepradėjo mokymų, gali turėti reikšmingą teigiamą poveikį mokymų baigimui. Todėl naudinga paieškoti būdų, kaip tai padaryti.

- **Susisiekite su naujokais**

Tyrimas rodo, kad ankstesnė internetinio mokymosi patirtis yra lemiantis veiksnys, kodėl mokymai nebaigiami. Tai buvo patvirtinta stebint „TeachUP“ eksperimente dalyvavusius mokytojus ir studentus. Todėl susisiekus su da-

lyviais, kuriems mokymasis internetu yra naujas dalykas, greičiausiai bus pasiekta gerų rezultatų, susijusių su dalyvavimu ir mokymų baigimu. Susisiekiant žinutes reikėtų šiek tiek suasmeninti ir pasiūlyti pagalbą (atsižvelgiant į tai, kad neįmanoma pasakyti, ar rezultatas būtų buvęs toks pat be šių dviejų elementų).

Visą rekomendacijų sąrašą galima rasti ataskaitoje apie [dalyvių poreikius atitinkančią pagalbą](#).

„Šio projekto metu virtualiojoje klasėje mes tiksliai atkūrėme tai, kas vyksta įprastoje klasėje – buvo žmogus, kuris stebi, rūpinasi. Panašu, kad būtent dėl šios priežasties projektas ir pavyko.“

Enrico Rettore, vyresnysis mokslo darbuotojas, FBK-IRVAPP

DAUGIAU INFORMACIJOS

Norėtumėte pritaikyti dalyvių poreikius atitinkančią pagalbą savo internetiniuose mokymuose, panaudoti „TeachUP“ mokymus, kurie prieinami dešimčia kalbų, arba sužinoti daugiau apie tyrimo rezultatus?

Daugiau informacijos rasite svetainėje teachup.eun.org.

PROJEKTO KOORDINATORIUS

TYRIMO ORGANIZACIJA

PARTNERIAI

teachup.eun.org

Bendrai finansuojama pagal
Europos Sąjungos programą
„Erasmus+“

Europos Komisijos parama rengiant šį leidinį nereiškia, kad pritariama jo turiniui. Jame atsispindi tik autorių nuomonė. Europos Komisija neatsako už bet kokį šiame leidinyje pateikiamos informacijos naudojimą.